

οὐσιαστικά, οἷον: ἀκρόζεστος, ἀκρόζυμος, ἀκρολί-
αρος, ἀκροσαπής, ἀκροχλίας κττ., ἔπειτα δὲ
τῷ μέσῳ αἰῶνι καὶ εἰς ῥήματα, οἷον: ἀκρογέρων,
ἀκροκαρτερῶ, ἀκροξυσπάζω. Σήμερον ἡ τοιαύτη
ὕλη εἶναι συνήθης. Πβ. Κορ. *Ατ. 2,27, ΣΚουμαν.
Μυναγ. λέξ. ἀθησαυρ. ἐν λ. ἀκροκαρτερεῖν καὶ ΓΧα-
τζίδ. ΜΝΕ 1,478 καὶ 2,583 καὶ ἐν Ἀθηνᾶ 16 (1904) 296.

Συντίθεται μετὰ ρημάτων, ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν
ὅς δὴ λῶσιν ὑποκορισμοῦ τῆς σημ. αὐτῶν, ἥτοι τοῦ ὀλί-
ον τι, οἷον: ἀκρακούω, ἀκράναλος, ἀκράνοιγμα,
ἀκρανοίγω, ἀκραργῶ, ἀκροβάλλω, ἀκρόβραστος,
ἀκροβρέχει, ἀκρογελῶ, ἀκρογερενῶ, ἀκρογονα-
ρίζω, ἀκροθέλω, ἀκροθολός, ἀκροκιτρινίζω,
ἀκροκλίνω, ἀκροκοιμοῦμαι, ἀκροκουτσαίνω,
ἀκροκρυώνω, ἀκρομέλανος, ἀκροπυρώνω, ἀκρο-
συννεφιάζω, ἀκροσφυρίζω, ἀκροπεινῶ, ἀκροτρα-
γουδῶ, ἀκροτρώγω, ἀκροφαίνομαι, ἀκροφυσῶ,
ἀκροψιχαλίζει κττ.

ἄκρο τό, ἀμάρτ. ἄκρου Λέσβ. ἄκρος Ἡπ. (Πρέβ.)
Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἄκρον. Περὶ τοῦ τύπ. ἄκρος πβ.
μέτρος.

Ἀρχὴ καὶ τέλος ἐκτάσεώς τινος τοπικῆς, ἄκρον
ἐνθ' ἀν.: Ἀπὸ ἑνα ἄκρος 'ς τ' ἄλλο Κέρκ. Πβ. ἄκρα.

ἀκροαγαπῶ ἀμάρτ. ἀκροαπῶ Κάρπ. ἀκραγαπῶ
Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. ἀγαπῶ.

Ὀλίγον τι ἀγαπῶ: Ἄσμι.

Μ' ἐγὼ πῶς τὸν ἐπλάνεσα | τὸν νεῖον ὅπ' ἀκροάπῃσα
μ' ἑνα χαλὶ βασιλικόν | Βενέτικον καὶ Κρητικόν.

ἀκροάζομαι λόγ. σύνηθ. ἀκράτίζομαι Καλαβρ.
(Μπόβ.) ἀκράζονμι Καλαβρ. (Καρδ.) ἀγκράζομαι Εὐβ.
(Κύμ.) Σκῦρ. ἀργάζομαι Πελοπν. (Βυτίν. Μάν. κ. ἀ.)

Τὸ ἀρχ. ἀκροάζομαι.

1) Ἀκροῶμαι, ἀκούω λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Καλαβρ.
(Μπόβ.): Ἀκροάζομαι τόσην ὥραν καὶ δὲν ἀκούω, δὲν κατα-
λαβαίνω τίποτε. Ὁ γιατρός ἀκροάστηκε τὴν καρδίαν τοῦ ἀρρώ-
στου σύνηθ. Ἀγκράσου τί θὰ σοῦ πῶ Κύμ. Τέτοια πράγματα
οὔτε τ' ἀκροάζομαι ποτέ Μάν. Συνών. ἀκροᾶμαι, ἀκρου-
μάζομαι, ἀκρουμαίνω, ἀφτίζομαι. 2) Ὑπα-
κούω Εὐβ. (Κύμ.) Σκῦρ.: Δὲν ἀγκράζεται καθόλου, ὅτι θέλει
κάμει Κύμ. Συνών. ἀκρουμαίνω. 3) Ἐννοῶ, ἀντι-
λαμβάνομαι Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βυτίν. Μάν. κ. ἀ.): Ἄν
ἐπέρῃς ὁ δεῖνα, ἐγὼ δὲν τὸν ἀργάστηκα Πελοπν. Ἡσυχ
νὰ μὴ σ' ἀργασθῇ κἀνένας Βυτίν.

ἀκροᾶμαι Κορσ. ἀκροεῖμαι Μύκ. ἀκροῦμαι Θράκ.
(Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀκροῶμαι.

1) Ἀκροάζομαι, ἀκούω. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀκροάζο-
μαι 1. 2) Καλοῦμαι, ὀνομάζομαι. Συνών. ἀκούω Α 5.

ἀκρόασι ἡ, λόγ. σύνηθ. ἀκρόας Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀκρόασις.

Τὸ νὰ ἀκούῃ τις μετὰ προσοχῆς, τὸ νὰ προσέχῃ τις
εἰς τινα ἐνθ' ἀν.: Τοῦ εἶπα πολλά, ἀλλὰ δὲ μοῦ ἔδωκε

ἀκρόασι σύνηθ. Δὲν τὸδ' νι ντίπ ἀκρόας αὐτὸς Αἰτωλ. Δὲν
μῶδωκε ἀκρόασι μπίτι Πελοπν. (Βούρβουρ.) Κάμε μου
ἀκρόασι (πρόσεξε εἰς τοὺς λόγους μου) Πελοπν. (Λακων.)
|| Παροιμ. φρ. Οὔτε φωνὴ οὔτε ἀκρόασι (ἐπὶ τῶν μὴ
ἀξιούντων προσοχῆς τοὺς λόγους ἢ τὰς αἰτήσεις τῶν
ἄλλων). Πβ. μεταγν. Π. Δ. (Γ' Βασιλ. 18,26) «οὐκ ἦν
φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις». Συνών. φρ. οὔτε φανερὰ
οὔτ' ἀκουστικά (ἰδ. λ. ἀκουστικά).

ἀκροατήριον τό, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀκροατήριον.

Τὸ σύνολον τῶν ἀκροατῶν, οἱ ὅποιοι ἀκούουν τινὰ
ὁμιλοῦντα: Μίλησε σὲ καλὸ - σὲ πολὺ ἀκροατήριον. Ὁ δεῖνα,
ὅταν μιλάῃ, ἔχει πάντοτε ἀκροατήριον.

ἀκροατής ὁ, λόγ. σύνηθ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀκροατής.

Ὁ ἀκροώμενος τινὰ διδάσκοντά τι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς
τὸν τακτικὸν μαθητὴν: Παρακολουθῶ τὰ μαθήματα ὡς
ἀκροατής.

ἀκροβαλίσκω Κύπρ. ἄκροβαλίσκω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀκροβάλλω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ίσκω παρὰ τὸ θέμ. τοῦ ἀορ.

Προκύπτω, προβάλλω ὀλίγον: Ἀκροβαλίσκω ἔδει ποῦ
συντυχαίνον. Συνών. ἀκροβάλλω. Πβ. προβάλλω.

ἀκροβάλλω ἀμάρτ. ἄκροβάλ-λω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. βάλλω.

Ἀκροβαλίσκω, ὁ ἰδ.: Ἐκρόβαλα νὰ δῶ εἶντα ὅτ' ποῦ
λαλοῦσιν. || Ἄσμι.

Ἀντὶν νὰ δῆς τῶν παλῶν 'ς τὴν πόρταν νὰ ἄκροβάλῃ,
κλάψε, Τριανταφυλλένη μου, ρίξε φωνὴν μεάλην.
Συνών. ἀκροβαλίσκω. Πβ. προβάλλω.

ἀκροβοηθῶ Κρήτ. ἀκροβουηθῶ Κρήτ. ἀκριβοηθῶ
Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. βοηθῶ.

Βοηθῶ ὀλίγον, παρέχω μικρὰν βοήθειαν: Ἄσμι.
Ὅλοι ν' ἀκριβοηθήσουμε 'ς τῆς ὁρφανῆς τὸ γάμο.
Λακων.

ἀκροβολιὰ ἡ, Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. βολή.

Βοσκή καὶ ἰδίᾳ ἡ γιγνομένη περὶ τὰ ἄκρα τῶν ἐσπαρ-
μένων ἀγρῶν.

ἀκροβολῶ Α' Αντωνιάδ. Κρητικοπ. 82.

Τὸ μεταγν. ἀκροβολῶ.

Βάλλω κατὰ βούλησιν καὶ δι' ἀκανονίστου πυρός, διὰ
τοῦ ὁποίου συνήθως ἀρχίζει ἡ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ ἐχθροῦ:
Ποίημ.

Οἱ νέοι μὲ καλ' ἄρματα τρέχουν καὶ ἀκροβολοῦντε.

ἀκροβούνι τό, Κάσ. —ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,39
ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,215 ἀκροοῦνι Κάσ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. βουνί. Περὶ
τῆς λ. πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,180.

Τὸ ὑψηλότερον ἄκρον τοῦ βουνοῦ, κορυφή ὄρους:
Ἄσμ.

Μαῦρο πουλλάκι κάεται 'ς τῆς Κάσος τ' ἀκροβούνι,
βγάλλει φωνίτσα θλιβερὴ καὶ μαῦρο μοιρολόι
(κάεται = κάθεται) Κάσ. —Ποιήμ.

Παίρνω τὴν ἀκροποταμὶὰ καὶ φτάνω 'ς ἀκροβούνι,
ἐκεῖ ὅπου βγαίνει τὸ νερὸ καὶ ὅπου 'ν' ὁ καταγὸς τοῦ
ΚΚρυστάλλ. ἔνθ' ἄν.

'Σ τὴ Λιάκουρα τὴ δροσερὴ, 'ς τῆς Γκούρας τ' ἀκροβούνια
ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἄν.

ἀκροβουνιά ἡ, ἀμάρτ. ἀκροβουνιά Ἰων.(Σόκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκροβούνι.

Ἀκροβούνι, ὁ ἰδ.

ἀκρογέροντας ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. γέροντας.

Ὁ ὀλίγον τι γέρων: Ἄσμ.

Σὰν θές νὰ ἰδῆς ἄδρες καλοὺς καὶ ὁμορφασματωμένους,
ἄμε 'ς τὸ Φραγοκάστελλο, νὰ 'ναι τ' ἁγιοῦ-Νικήτα,
νὰ ἰδῆς τοσοῦτο νεοὺς γιὰ τ' ἄρματα, τοσοῦτο νεὲς γιὰ τὸ γαῖτάνι,
νὰ ἰδῆς καὶ το' ἀκρογέροντες πῶς παίζουν 'ς τὸ σημάδι.

ἀκρογιάλι τό, κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. γιάλιος. Διὰ τὸ
προϊόν τῆς συνθέσεως ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,190.

Ἀκρογιάλι, ὁ ἰδ.: Φρ. Πάμε ἀκρογιάλι ἀκρογιάλι
(συνών. φρ. πᾶμε γιάλο γιάλο). || Γνωμ.

Ὅποιος θέλει νὰ μισσέψη 'ς τ' ἀκρογιάλι κάθεται
(διὰ νὰ ἐπιτύχη τις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ πρέπει νὰ
εἶναι ἄγρυπνος) Ἄνδρ.

ἀκρογιάλι ἡ, κοιν. ἀκρουγιάλι βόρ. ἰδιώμ.
ἀκροαλιά Κάρπ. Κίμωλ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκρογιάλι.

Αἰγιαλός, παραλία ἔνθ' ἄν.: Ὁ παρᾶς ἔδεσε τὴ βάρκα
τοῦ 'ς τὴν ἀκρογιάλι. Ψαρεύουμε 'ς τοῖς ἀκρογιάλις κοιν.
|| Παροιμ. φρ.

Χτυπᾷ με τὸ 'ε ἀκρογιάλι, χτυπᾷ με τσαὶ τὸ τοῦμα
(ἐ=ἡ. Ἐπὶ τοῦ δεινοπαθοῦντος. Διὰ τὴν μεταφορ. χρῆσιν
τῆς λ. κῦμα πρὸς δήλωσιν τῶν συμφορῶν πρ. Αἰσχύλ.
Προμ. 886 «στυνγῆς πρὸς κύμασιν ἄτης», Σοφοκλ. Αἶ. 351
«ἴδεσθέ με οἶον ἄρτι κῦμα.... κυκλεῖται» καὶ Πλάτ. Νόμ.
5,740 «ἐὰν ἐπέλθῃ ποτὲ κῦμα κατακλυσμὸν φέρον νόσων»)
Μεγίστ. — Γνωμ.

Ὅποιος θέλει νὰ μισσέψη 'ς τὴν ἀκρογιάλι ἄς στέκη
(ὅτι ὁ ἐπιχειρῶν τι πρέπει νὰ εἶναι προσεκτικὸς καὶ ἄγρυ-
πνος, καθὼς πολλάκις ὁ μέλλων νὰ ταξιδεύσῃ περιμένει
ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν παραλίαν τὸ πλοῖον ἐκ φόβου μήπως δὲν
τὸ προλάβῃ) ἸΒενιζέλ. Παροιμ.² 212,515. || Ἄσμ.

Γιάλο γιάλο ἐιάινα, γιάλὸν ὧς περιάλι,
τὴν ἄκρα τὴν ἀκροαλιά τὸν ἀκροκαλαμεῶνα
(ἐιάινα = ἐδιάβαινα. Διὰ τὸ ἀκροκαλαμεῶνας ἰδ. ἀγριο-
καλαμεῶνας) Κάρπ. Συνών. ἀκρογιάλι, ἀκρο-
θαλασσιά, ἀκροπελαγιά, ἀκροπέλαγος, παραγιάλι,
παράγιαλος, περιγιάλι, σύγιαλο.

ἀκρογιαλίτης ὁ, Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκρογιάλι καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ίτης.

Ὁ κατοικῶν εἰς παράλιον μέρος ἢ ὁ προερχόμενος
ἀπὸ παράλιον μέρος. Συνών. παραγιαλίτης, περι-
γιαλίτης.

ἀκρογιαλὸ τό, ἀμάρτ. ΑΜωραϊτὶδ. Διηγ. 110
καὶ 114.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκρογιάλι.

Πᾶν ἐδώδιμον ὀστρακόδεσμον ἢ μαλακόστρακον: Ἐ,
ἀκρογιαλά, ἀκρογιαλὰ καὶ κακό! ἔνθ' ἄν. 110. Συνών.
γιαλικό, θαλασσινό, μεζέδι, χάβαρο. [*²]

ἀκρογονατίζω Κύπρ. ἀκρογονατίζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. γονατίζω.

Ὀλίγον τι, ἐλαφρῶς κάμπτω τὰ γόνατα: Ἄσμ.

Νὰ σοῦ χτυποῦν τὴν κουρτουνεγὰν τθαὶ ν' ἀκρογονατίζω,
νὰ σοῦ χτυποῦν τὴν σαῖττεγὰν τθαὶ νὰ σοῦ τ' ἀτ-τυμίζω
(νὰ ρίπτουν ἐναντίον σου τὴν σφαῖραν καὶ ἐγὼ νὰ χαμη-
λώνω τὰ γόνατα, ὥστε νὰ διέρχεται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς
σου χωρὶς νὰ σὲ προσβάλλῃ, νὰ ρίπτουν ἐναντίον σου
τὸ βέλος καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ ἐνθυμίζω).

Κρογονατίζ' ὁ μαῦρος του, πίσω του τὴν καθίσκει.
Συνών. προγονατίζω.

ἀκρογυαλίζω ἸΠολυλ. Διηγ. 67.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. γυαλίζω.

Ἀκτινοβολῶ ἀσθενῶς: Τὸ καλοκαίρι μένει ξεροπόταμο
μὲ νερὸ ποῦ ἀκρογυαλίζει 'ς τὰ χαλίκια ὀλιγοστὸ τόσο νὰ ζων-
τανεῖ τ' ἀγριολούλουδα τῆς ρεματιᾶς.

ἀκροδάχτυλο τό, Κρήτ. κ. ἄ. — ΑΚαρκαβίτσ. Ζη-
τιᾶν. 192 ἀκροδάχτυλο Κορσ. ἀκροδάχτυλο Κορσ.
'κροιδάχ'λου Ἰμβρ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀκροδάχτυλον = ἀντίχειρ.

1) Τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου ἔνθ' ἄν.: Περιπατῶ μὲ
τ' ἀκροδάχτυλα (ἀκροποδητὶ) Κρήτ. Ἀπὸ τοῖς χελιδονο-
φωλῆς ἐπρόβαλαν σὰν ἀκροδάχτυλα λεπρὰ τὰ κεφάλια τοὺς
τ' ἀμάλλιαγα πουλλὰ ΑΚαρκαβίτσ. ἔνθ' ἄν. 2) Ὁ
μικρότερος τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς, ὁ ὠτίτης Κορσ.:
Ἄσμ.

Εἶχε 'ς τ' ἀκροδάχτυλο πανέριον δαχτυλίδι,
ἐλαμπε πλεὸ τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι.

Κόβγει τῆς τ' ἀκροδάχτυλο, κόβγει τ' ἀκροπλεξούδι.
Συνών. μικροδάχτυλο.

ἀκροδαχτυλούδι τό, ἀμάρτ. 'κροιδάχ'λούδ' Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκροδάχτυλο καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ούδι.

Ἀκροδάχτυλο, ὁ ἰδ.

ἀκροδείχνω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. δείχνω.

Φαίνομαι ὀλίγον τι.

ἀκροδένω Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ ρ. δένω.

Δένω κατὰ τὰ ἄκρα αὐτοῦ πρᾶγμα τι ἢ πλείονα τοῦ
ἐνὸς πράγματα πρὸς ἄλληλα διὰ τῶν ἄκρων αὐτῶν.

